

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
01.11.2015
21.10.2016
RT I, 31.07.2015, 10

Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele

Vastu võetud 13.06.2011 nr 42
[RT I, 16.06.2011, 8](#)
jõustumine 01.07.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.07.2012	RT I, 24.07.2012, 1	27.07.2012
10.09.2014	RT I, 17.09.2014, 1	20.09.2014
20.07.2015	RT I, 29.07.2015, 1	01.11.2015
24.07.2015	RT I, 31.07.2015, 1	03.08.2015

Määrus kehtestatakse „[Liiklusseaduse](#)” § 63 lõigete 3 ja 6, § 73 lõike 11, § 80 lõike 3 ning § 83 lõike 5 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev määrus reguleerib teeliikluses osaleva mootorsõiduki ja selle haagise (edaspidi koos *sõiduk*), välja arvatud traktor, liikurmasin ja nende haagised, tehnonõudeid ja nõudeid varustusele. Määruses toodud nõuded on aluseks sõiduki, selle osade ja varustuse ekspertiisi, katsetuse, tüübikinnituse ja toodangu järelevalve teostamisel ning sõiduki tehnonõuetele vastavuse kontrollimisel ja liiklusjärelvalve teostamisel.

(2) Käesolev määrus kehtestab nõuded teeliikluses osaleva pukseeritava seadme haakeseadmele ning mõõtmetele ja massidele, eesmärgiga tagada liiklusele ohutute liiklusvahendite kasutamine.

(3) Käesoleva määruse nõudeid ei rakendata Kaitseväge ja Kaitseliidu sõidukite registris olevatele sõidukitele, välja arvatud käesoleva määruse lisa 1 grupis nr 11 toodud nõuded.

(4) Käesoleva määruse nõudeid ei rakendada võistlusautodele. Võistlusauto peab vastama „[Liiklusseaduse](#)” § 82 lõikes 1 toodud nõuetele.

§ 2. Nõuded sõidukile ja selle kontrollimisele

(1) Teeliikluses osaleva sõiduki tehnonõuded ja nõuded varustusele kehtestatakse järgmiselt:

1) alates 1. jaanuarist 1997. a liiklusregistrisse kantud või kantavale sõidukile, välja arvatud punktis 3, 4 ja 5 toodud sõidukid, kehtivad nõuded on toodud käesoleva määruse lisa 1;

2) enne 1. jaanuari 1997. a liiklusregistrisse kantud sõidukile kehtivad nõuded on toodud käesoleva määruse lisa 2;

3) enne 1. jaanuari 1984. a valmistatud või esmaregistreeritud sõidukile ning 30-aastasele ja vanematele sõidukile kehtivad nõuded on toodud käesoleva määruse lisa 2;

4) alates 1. juulist 2011. a kuni 1. jaanuarini 2013. a liiklusregistrisse kantud mopeedile kehtivad nõuded on toodud käesoleva määruse lisa 3;

[[RT I, 24.07.2012, 1](#) - jõust. 27.07.2012]

5) vanasõiduki tehnoseisundile ja originaalsusele kehtivad nõuded on toodud käesoleva määruse lisa 4;

6) mopeedi, mootorratta ning kolm- või neliratta haakes on lubatud vedada käesoleva määruse lisa 1 või lisa 2 toodud nõuetele vastavat piduriteta kerghaagist, kui käesoleva määruse lisades 1, 2 ja 3 ei ole ette nähtud teisiti;

7) Eestis kasutatavad, teises riigis registreeritud veoautod, bussid ja nende haagised peavad vastama käesoleva määruse lisa 1 toodud nõuetele, välja arvatud koodide 107 ja 108 nõuetele ning kui riikidevaheliste lepingutega ei ole ette nähtud teisiti. Sõiduautod, kolm- ja nelirattad, mootorrattad, mopeedid ning nende haagised peavad vastama selles riigis kehtivatele nõuetele, kus sõiduk on registreeritud;

8) kui käesoleva lõike punktis 3 toodud sõidukid vabastatakse sõiduki osadele, seadmetele või süsteemidele kehtestatud nõuetest, peavad nõuetest vabastatud sõiduki osad, seadmed või süsteemid vastama valmistaja poolt ettenähtud nõuetele.

(2) Käesoleva määruse lisades 1, 2 ja 3 toodud nõuetes märgitud Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (edaspidi *ÜRO*) Euroopa Majanduskomisjoni Genfi 1958. a „Ratassõidukile ning sellele kasutatava ja/või sellele paigaldatava varustuse ja osade ühtlustatud tehnonõuete vastuvõtmise ning nende nõuete alusel väljastatud kinnituste vastastikuse tunnustamise kokkuleppe” eeskirjad (edaspidi *E-reegel*) ja Euroopa Nõukogu ja Parlamendi direktiivid (edaspidi *direktiiv*) ning Euroopa Nõukogu ja Parlamendi määrused (edaspidi *EÜ Nõukogu määrus*) kehtivad koos E-reegli paranduste seeriatega ning direktiivi ja EÜ Nõukogu määruse parandustega, mis kehtisid sõiduki valmistamise ajal.

(3) Käesoleva määruse lisades 1, 2 ja 3 toodud nõuetes käsitlemata juhtudel või, kui käesoleva määruse lisades 1, 2 ja 3 puuduvad nõuded sõiduki osadele, seadmetele või süsteemidele, tuleb lähtuda ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni Viini 1968. a „Teeliikluse konventsioonist” või autoehituse üldpraktikast. Sõidukid peavad olema ehitatud ja varustatud selliselt, et oleks tagatud liikluses osalejate turvalisus ning liiklusohutuse ja keskkonnakaitse kõrge tase.

(4) Üksiksõiduki kinnitusega sõidukitel ja enne 1. jaanuarit 1998. a esmregistreeritud sõidukitel loetakse DOT või SAE tähisega märgistatud osad, seadmed ja süsteemid käesoleva määruse nõuetele vastavaks. E- või e-sertifitseeritud osade, seadmete ja süsteemide asendamine DOT või SAE tähisega märgistatud või ilma tähistuseta osade, seadmete ja süsteemidega on keelatud.

(5) Üksiksõiduki kinnitusega sõidukitel loetakse need käesoleva määruse lisas 1 toodud nõuded täidetuks, mille kohta on „Liiklusseaduse” § 78 lõike 5 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määramises kehtestatud erandid.

(6) Alates 1. jaanuarist 1998. a esmregistreeritud sõidukitel loetakse käesoleva määruse lisas 1 toodud osad, seadmed ja süsteemid nõuetele vastavaks, kui sõiduki konkreetse osa, seadme või süsteemi E- või e-sertifikaat on kaotanud kehtivuse ning sõiduk on esmregistreeritud seerialõpu sõidukina.

(7) Käesoleva määruse lisades 1, 2 ja 3 toodud kontrollimise nõuet rakendatakse teeliikluses osalevate sõidukite tehnonõuetele vastavuse kontrollimisel.

(8) Maanteeamet võib põhjendatud juhtudel lubada liiklusregistris registreerida suuremate mõõtmete, teljekoormuse või massiga sõidukeid.
[RT I, 24.07.2012, 1- jõust. 27.07.2012]

§ 3. Lühendid ja mõisted

Määramises on kasutatud järgmisi lühendeid ja mõisteid:

- 1) *ABS* on piduriseade, mis pidurdamisel takistab rataste blokeerumist (*Anti-lock braking system*);
- 2) *ADR* on „Ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo 30. septembri 1957. a Euroopa kokkulepe” (*The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road*);
- 3) *aeglusti* on seade, mis võimaldab vähendada sõidupiduri koormust ja rattapiduri temperatuuri pikemaajalisel pidurdamisel. Näiteks mootoripidur, hüdro- ja elektromagnetaeglustid jms (*Retarder*);
- 4) *AETR* on „Rahvusvahelisel autoveol töötava sõiduki meeskonna tööalane 1. juuli 1970. a Euroopa kokkulepe” (*The European Agreement concerning the Work of Crews of Vehicles engaged in International Road Transport*);
- 5) *alarmsõiduk* on sõiduk, millega täidetakse kiireloomulisi ameti- või tööülesandeid või ülesannet, mille kestel on vaja hoiatada teisi liiklejaid sellise sõiduki kohalolust;
- 6) *ALB* on automaatne pidurdusjõu regulaator (*Automatic load-sensitive device for correcting braking force*);
- 7) *ASE* on auto ja haagise telje/telgede rataste täiendav juhtimise abiseade lisaks põhijuhtimisseadmele, kui põhijuhtimisseade ei ole ainult elektriline, vedelik- või õhkjuhtimisseade, mis kindlustab põhijuhtimisseadmega rataste pööramise sõiduki liikumisega samas- või vastassuunas (*Auxiliary steering equipment*);
- 8) *asendamatu valgusallikas* on valgusallikas, mille asendamiseks tuleb asendada kogu seade, mille külge on valgusallikas kinnitatud. Valgusallika mooduli puhul tähendab sellist valgusallikat, mille vahetuseks tuleb vahetada valgusallika moodul, mille külge on valgusallikas kinnitatud;
- 9) *asendatav valgusallikas* on valgusallikas, mida saab paigaldada ja seadme pesast eemaldada ilma tööriistadeta (hõõglambid ja gaaslahenduslambid);
- 10) *ASR* on veojõu regulaator, mida võidakse kasutada koos ABS süsteemiga (*Anti-Slide Regulator*);
- 11) *ATP* on „Kiiresti riknevate toiduainete rahvusvahelise veo ning selleks kasutatavate eriveokite alane kokkulepe” (*Agreement on the International Carriage of Perishable Foodstuffs and on the Special Equipment to be Used for such Carriage*);
- 12) *auto* on sõitjate või veose veoks või sõidukite haakes vedamiseks või eritööde tegemiseks ettenähtud vähemalt neljarattaline mootorsõiduk, mille valmistajakiirus ületab 25 kilomeetrit tunnis ning mis kuulub M ja N kategooriasse;
- 13) *automaatpidur* on seade haagise automaatseks pidurdamiseks haakeseadme katkemisel haagise enda energiavarude arvel (*Automatic braking*);
- 14) *autorong* on ühest või enamast vedavast autost ja ühest või enamast haagisest koosnev sõidukite ühend;
- 15) *avariipidurduse signaal* on signaal, mis informeerib sõiduki taga olevaid teisi liiklejaid, et eesliikuv sõiduk aeglustab järsult liikumist olemasolevates teeoludes (*Emergency stop signal*);

- 16) *buss* on sõitjate vedamiseks ettenähtud mootorsõiduk, milles on lisaks juhikohale rohkem kui kaheksa istekohta ning mis kuulub M₂ ja M₃ kategooriasse. Mõiste hõlmab elektrikontaktliiniga ühendatud rööbasteta mootorsõidukit, näiteks trolli (*Bus*);
- 17) *bussirong* on bussist ja haagisest koostatud sõidukite kombinatsioon (*Passenger road train*);
- 18) *CCD* on automaatselt reguleerimisega haakesead. Seade, mis automaatselt reguleerib veduki ja selle haagise kerede vahet liikumisel kurvilisel teel, teekalletel või kerede erinevate kõrguste puhul (*Close-coupling device*);
- 19) *CEMT* on Euroopa Transpordiministrite Konverents (*European Conference of Ministers of Transport*);
- 20) *direktiiv ja määrus* on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu või Euroopa Nõukogu või Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud õigusakt;
- 21) *DOT* on tähis, mis kinnitab Ameerika Ühendriikide Transpordiameti poolt kehtestatud nõuete täitmist;
- 22) *EBS* on elektrooniliselt juhitud pidurisüsteem (*Electronically controlled braking system*);
- 23) *E-reegel* on ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni „Ratassõidukile ning sellele kasutatava ja/või sellele paigaldatava varustuse ja osade ühtlustatud tehnonõuete vastuvõtmise ning nende nõuete alusel väljastatud kinnituste vastastikuse tunnustamise kokkuleppe” eeskiri (*Regulation of the Agreement Concerning the Adoption of Uniform Technical Prescriptions for Wheeled Vehicles, Equipment and Parts which can be Fitted and/or be Used on Wheeled Vehicles and the Conditions for Reciprocal Recognition of Approvals Granted on the Basis of these Prescriptions*). E-reegli numbris järgneb murrujoonele selle reegli viimase paranduste seeria number, mida rakendatakse käesoleva eeskirja lisades toodud nõuete kehtestamisel. Varasemates paranduste seeriates toodud nõuded kehtivad vastavalt sõiduki valmistamise ja paranduste jõustumise ajale;
- 24) *e-sertifikaat* on direktiivi nõuetele vastavuse vormikohane tunnistus;
- 25) *E-sertifikaat* on E-reegli nõuetele vastavuse vormikohane tunnistus;
- 26) *eelik* on iseseisev ratastega seade, millel võib olla haakesead poolhaagise haakimiseks (*dolly axle*);
- 27) *eesmine ääretulelatern* on latern, mille tuli märgistab sõiduki asukohta ja laiust eest (*Front position lamp*);
- 28) *eesmine udutulelatern* on latern, mille tuli valgustab teed mootorsõiduki ees udus, lume- või vihasajus (*Front fog lamp*);
- 29) *elektrisõiduk* on sõiduk, mille liikumapanev jõud kantakse üle elektrimootoriga/mootoritega vähemalt ühele sõiduki veoteljele (*Electric vehicle*);
- 30) *elektroonilise juhtimisega pidur* on pidur, mille töö juhtimine toimub elektrijuhtmete kaudu edastatava signaaliga (*Brake by Wire*);
- 31) *esikaitseüsteem* on eraldiseisev konstruktsioon või konstruktsioonid, nagu „kängururauad” või täiendav kaitseraud, mis on ette nähtud originaalvarustusse kuuluvast kaitserauast üles- ja/või allapoole jääva sõiduki välispinna kaitseks kahjustuste eest mingi objektiga kokkupõrke korral;
- 32) *esmaregistreerimine* on sõiduki esmakordne registrisse kandmine Eestis või mõnes teises riigis. Kui sõiduk on kasutusele võetud enne esmaregistreerimist, siis lähtutakse tehniliste nõuete rakendamisel sõiduki kasutuselevõtu ajast;
- 33) *ETRTO* on Euroopa Rehvide ja Velgede Tehniline Organisatsioon (*European Tyre and Rim Technical Organisation*);
- 34) „*EURO III ohutu veoauto ehk EURO III-auto*” on veoauto, mis vastab müratasemelt, kahjulike ainete sisalduselt heitmetes ja ohutuselt CEMT poolt kehtestatud nõuetele ja omab vastavaid tunnistusi („*EURO III safe*” lorry);
- 35) „*EURO IV ohutu veoauto ehk EURO IV-auto*” on veoauto, mis vastab müratasemelt, kahjulike ainete sisalduselt heitmetes ja ohutuselt CEMT poolt kehtestatud nõuetele ja omab vastavaid tunnistusi („*EURO IV safe*” lorry);
- 36) „*EURO V ohutu veoauto ehk EURO V-auto*” on veoauto, mis vastab müratasemelt, kahjulike ainete sisalduselt heitmetes ja ohutuselt CEMT poolt kehtestatud nõuetele ja omab vastavaid tunnistusi („*EURO V safe*” lorry);
- 37) *fluorestseeruv pind* on pind, mis pimedas kiirgab eelnevalt kogutud energiat;
- 38) *haagis* on mootorsõidukiga haakes liikumiseks valmistatud või selleks kohandatud sõiduk, mis kuulub O kategooriasse (*Towed vehicle*);
- 39) *heitgaasi suitsusus* on heitgaasi läbipaistvuse erinevus puhta õhu läbipaistvusest. Suitsusust hinnatakse kiirguse neeldumisteguriga „K”, mille ühik on [m⁻¹];
- 40) *kahekorruseline buss* on buss, kus vähemalt ühes kereosas on sõitjakohad kahel korrusel;
- 41) *kaksikautorong* on autorong, mis on koostatud poolhaagisautorongist ja täis- või kesktelghaagisest (*Double road train*);
- 42) *kassettkere* on kallurveduk veokasti tõmmatav kallurhaagise kere/veokast, mis kinnitatakse mootorsõiduki veokasti külge ja tühjendatakse seejärel mootorsõiduki veokasti/kere kallutamiseks;
- 43) *kasutuselt kõrvaldatud sõiduk* on sõiduk, mida loetakse „Jäätmeseaduse” mõistes jäätmeteks muutunud mootorsõiduk (romusõidukid);
- 44) *kasutustõkis* on seade, mis blokeerib vähemalt ühe sõiduki põhiagregaadi, vältimaks sõiduki kasutamist kõrvalise isiku poolt (*Protective device*);
- 45) *katalüüsjärelpõleti* on seade, mis vähendab sisepõlemismootori heitgaasis sisalduvaid kahjulikke saasteaineid neid täiendavalt põletades;
- 46) *katsekoda* on teiste riikide pädevate asutuste või Maanteeamet poolt tunnustatud ja volitatud asutus tüübikinnituseks vajalike tüübikatsetuste ja kontrollimiste teostamiseks;
- 47) *kaugtulelatern* on latern, mille tuli valgustab teed kaugele mootorsõiduki ees (*Driving beam headlamp* või *Main-beam headlamp*);

- 48) *kere või raami number* on tähtedest ja/või numbritest koosnev tähistus, mille valmistaja või Maanteeamet on määranud konkreetse sõiduki tähistamiseks;
- 49) *kerega L kategooria sõiduk* on sõiduk, mille sõitjateruum on kinnine (piiratud) või piiratud vähemalt tuuleklaasi, põrandi, katuse ning külge- ja tagaseinte või ustega;
- 50) *kerge neliratas* on neljarattaline mootorsõiduk, mis kuulub L6e kategooriasse;
- 51) *kerghaagis* on haagis, mille täismass ei ületa 750 kg ning mis kuulub O₁ kategooriasse;
- 52) *kesktelghaagis* on haagis, mille tiisel on järgalt kinnitatud haagise, mille telg paikneb (teljed paiknevad) ühtlaselt koormatud haagise raskuskeskme lähedal nii, et vedukile kantakse üle ainult väike staatiline vertikaalkoormus, mis ei ületa 10% haagise täismassist või 1000 kg (arvestada väiksema väärtusega), külge;
- 53) *kiiruskategooria* on sümbol, mis sõiduauto, kolm- ja neliratta, mootorratta, mopeedi ja nende haagise rehvi puhul väljendab suurimat kiirust, millele rehvi suudab vastu pidada. Veoauto, bussi ja nende haagise rehvi puhul väljendab kiirust, millel rehvi on võimeline kandma koormusindeksile vastavat massi (*Speed category*);
- 54) *kohanduvate esitulede süsteem (AFS)* on valgustusseade, mis kindlustab lähitule erinevate omadustega valgusvihkude automaatse kohandamise sõltuvalt erinevatest mootorsõiduki kasutustingimustest ja kui on seadistatud, siis ka kaugtule valgusvihkude automaatse kohandamise (*Adaptive front lighting system*);
- 55) *kolmratas* on sümmeetrilise rataste asetusega kolmerattaline mootorsõiduk, mis kuulub L5e kategooriasse;
- 56) *koormusindeks* on üks või kaks arvu, mis väljendavad suurimat massi, mida rehvi on võimeline kandma üksikasetuses või üksik- ja topeltasetuses kiirusel, mis on võrdne rehvi kiiruskategooriale eeldusel, et rehvi kasutatakse tootja poolt ettenähtud kasutustingimustel (*Load-capacity index*);
- 57) *kurvivalgustus* on kaugtule või lähitule funktsioon tee parendatud valgustamiseks kurvides (*bend lighting*);
- 58) *käsi pidur* on mootorratta esiratta pidur;
- 59) *küljeääretule latern* on latern, mille tuli märgistab sõiduki asukohta küljelt (*Side-marker lamp*);
- 60) *L kategooria sõiduki haakes olev haagis* on mopeedi, mootorratta ning kolm- või neliratta haakes liikumiseks valmistatud haagis, mis vastab kerghaagise tehnilistele nõuetele, välja arvatud haakeseadmed ning mõõtmised ja massid;
- 61) *liigõhutegur lambda (λ)* on kütuse põletamiseks tegelikult kulutatava ja teoreetiliselt vajaliku õhukoguse suhe;
- 62) *lähitulelatern* on latern, mille tuli valgustab teed mootorsõiduki ees nii, et väldib vastusõitva sõiduki juhi ja teiste liiklejate pimestamist ja muid sellega seotud ebamugavusi (*Passing beam headlamp* või *Dipped-beam headlamp*);
- 63) *mehhaniseeritud teenindusuks* on uks, mis avaneb ja sulgub energiaallika arvel, kuid juht või sõitjad võivad juhtida ukse avanemist või sulgumist nii seest kui ka bussi seismise ajal väljast (*Power-operated service door*);
- 64) *mopeed* on kahe- või kolmerattaline mootorsõiduk, mis kuulub L1e või L2e kategooriasse;
- 65) *mootorratas* on külghaagisega või külghaagiseta kahe- või kolmerattaline mootorsõiduk, mis kuulub L3e või L4e kategooriasse;
- 66) *neliratas* on neljarattaline mootorsõiduk, mis kuulub L7e kategooriasse;
- 67) *ohtlike veoste veo sõiduk* on mootorsõiduk ja selle haagis, mis on ette nähtud ADR kokkuleppes nimetatud veoste veoks (*Vehicle used for the carriage of dangerous goods*);
- 68) *ohutuled* on üheaegselt vilkuval režiimil töötavad kõik sõiduki suunatud, mis tähendab, et sõiduk on ajutiselt ohtlik teiste liiklejatele (*Hazard warning signal*);
- 69) „*Ohutu veoauto või EURO III-auto või EURO IV-auto või EURO V-auto haagis*” on haagis, mis vastab ohutuselt CEMT poolt kehtestatud nõuetele ja omab vastavaid tunnustusi;
- 70) *parda diagnostikaseade (OBD)* on seade, mis registreerib mootoris põlemisprotsessi tööparameetreid, salvestab need ja kõrvalekaldumiste korral võtab vastu otsuseid, korrigeerides võimaluse korral mootori tööd vajalikus suunas. Hoolduse või remondi ajal on eespool märgitud parameetreid võimalik seadme mälust skanneri abil kopeerida ja vajadusel välja trükkida, et nende abil hinnata mootori tehnoseisundit ja vajadusel välja selgitada rike;
- 71) *piduriseade* on sõiduki osade kogum, mille abil juht aeglustab sõiduki liikumise kiirust kuni seismajäämiseni ja kindlustab sõiduki paigalpüsimise (*Braking device*);
- 72) *piduri juhtimise seade* on seade, mille abil juht muudab pidurdusjõudu või peatab sõiduki (*Braking control*);
- 73) *piduritulelatern* on latern, mille tuli hoiatab teisi liiklejaid, et eessõitva sõiduki juht on rakendanud sõidupidurit (*Stop Lamp*);
- 74) *poolhaagis* on haagis, mis on ette nähtud haakimiseks sadulvedukiga või eelikuga ja mis kannab sadulvedukile või eelikule üle olulist vertikaalkoormust;
- 75) *poolhaagisautorong* on sadulhaakeseadme abil sadulvedukist ja poolhaagisest koostatud autorong (*Articulated vehicle*);
- 76) *päevatulelatern* on latern, mille tuli märgistab päeval liikuvat mootorsõidukit eest (*Daytime running lamp*);
- 77) *pukseeritav seade* on mootorsõiduki haakes järelveetav või ees tõugatav mehhanism, konstruktsioon, ehitus või muu seade, millel on vähemalt üks ratas, mis püsivalt maapinnale toetub;
- 78) *pöördelatern* on latern, mille tuld kasutatakse selle teeosa täiendavaks valgustamiseks, mis asub mootorsõiduki selle esinurga lähedal, kuhupoole sõiduk pöörab (*Cornering lamp*);
- 79) *registrimass* on juhi, sõitjate ja veosega täisvarustuses sõidukile registreerimisel määratud suurim mass, mis ei tohi ületada täismassi;
- 80) *registriteljekoormus* on registreerimisel määratud suurim teljekoormus, mis ei tohi ületada valmistaja poolt lubatud suurimat teljekoormust (*Authorized axle weight*);
- 81) *reguleeritav pidurdamine* on piisava täpsusega pidurdusjõu muutmine, kusjuures pidurdusjõu muutus on juhtimise seadme liikumisega samasuunaline (*Graduated braking*);
- 82) *rikkepidur* on pidur, mis tagab sõidupiduri rikke korral sõiduki peatamise, kusjuures juht peab olema võimeline sõidukit peatama, kasutades selleks ainult üht kätt. Rikkepiduriga pidurdamine peab olema reguleeritav (*Secondary braking*);

- 83) *roolimehhanism* on seadmed ja osad, millega juht muudab sõiduki juhtrataste suunda: rooliratas, -võll, -reduktor, löögienergiat kokkupõrkel vähendavad vahendid, rooliamortisaator, -võimendi, -võimendi energiaallikas jms (*Steering mechanism*);
- 84) *SAE* on tähis, mis tähistab Ameerika Ühendriikide Autoinseneride Ühingu standardi nõuete täitmist;
- 85) *seerialõpu sõiduk* on sõiduk, mis on esmregistreeritud „Liiklusseaduse” § 78 lõike 5 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses seerialõpu sõidukitele kehtestatud nõuete alusel;
- 86) *seisupidur* on pidur, mis kindlustab sõiduki püsimise paigal ka teekaldel, kusjuures juhi kohalolek ei ole vajalik. Seisupidur peab toimima ratastele otseselt, mehhaaniliselt (*Parking braking*);
- 87) *seisutulelatern* on latern, mille tuli märgistab seisvat mootorsõidukit. Seisutulelaterna mõiste hõlmab ka ääretulelaternaid, kui need asendavad seisutulelaternaid (*Parking lamp*);
- 88) *suunatulelatern* on latern, mille tule süttimine informeerib teisi liiklejaid sõidukijuhi kavatsusest sooritada manöövrit (*Direction-indicator lamp*);
- 89) *sõiduauto* on sõitjate vedamiseks ettenähtud auto, milles on lisaks juhikohale kuni kaheksa istekohta ning mis kuulub M₁ kategooriasse;
- 90) *sõidupidur* on pidur, mis peab võimaldama juhil kontrollida sõiduki liikumist ja seda kindlalt ning kiiresti peatada iga kiiruse, koormuse, teekalde puhul nii, et juht ei pea vabastama oma käsi rooliratta küljest, välja arvatud käsijuhtimisega invasõidukid (*Service braking*);
- 91) *taastatud rehvi* on rehvi, mille taastamiseks on vahetatud selle protektor (turvis) või protektor koos külgakattega (*Retreated Pneumatic Tyres*);
- 92) *tagumine ääretulelatern* on latern, mille tuli märgistab sõiduki asukohta ja laiust tagant (*Rear position lamp*);
- 93) *tagumine udutulelatern* on latern, mille abil parandatakse sõiduki märgatavust tiheda udu, lume- või vihmaaja korral tagantpoolt;
- 94) *tagumise registreerimismärgitule latern* on latern, mille tuli valgustab sõiduki tagumist registreerimismärki. Tagumise registreerimistule latern võib koosneda mitmest valgusallikast (*Rear registration plate illuminating device*);
- 95) *tagurdustulelatern* on latern, mille tuli valgustab teed sõiduki taga ja hoiatab teisi liiklejaid, et sõiduk alustab või on alustanud tagurdamist;
- 96) *TCS* on veojõu reguleerimissüsteem, mis valib parima võimaliku ratta ja teekatte vahelise haardumise ning tagab sellega sõiduki parema juhitavuse ja kiirenduse (*Traction Control System*);
- 97) *teenindusüks* on üks sõitjate bussi sisenemiseks ja sealt väljumiseks (*Service door*);
- 98) *tegelik mass* on sõiduki mass konkreetsel ajahetkel koos juhi, sõitjate ja veosega;
- 99) *teljekoormus* on osa sõiduki massist, mis telje kaudu koormab teed (*Axle weight*);
- 100) *topeltrattad* on mopeedi, mootorratta ning kolm- või neliratta ühele ja samale teljele monteeritud kaks rattast, mille maaga kokkupuutuvate pindade keskmete vaheline kaugus on väiksem kui 460 mm. Topeltrattad loetakse üheks rattaks;
- 101) *troll* on sõitjate vedamiseks ettenähtud elektrikontaktliiniga ühendatud buss (*Trolleybus*);
- 102) *tuletatud mass* on tühimass, millest on lahutatud juhi mass 75 kg ja millele on liidetud muutumatu mass 100 kg (*Reference mass*);
- 103) *täishaagis* on haagis, millel on vähemalt kaks telge, millest vähemalt üks telg on juhitud ning mille haakeseadet saab haagise suhtes vertikaalsuunas liikuda ja mis vedukile kannab üle mitteolulist staatilist vertikaalkoormust (alla 100 kg). Poolhaagist haagituna eelikuga käsitletakse täishaagisena;
- 104) *täis- või kesktelghaagisautorong* on autost ja ühest või enamast täis või kesktelghaagisest koostatud sõidukite kombinatsioon (*Road train*);
- 105) *täismass* on valmistaja määratud juhi, sõitjate ja veosega täisvarustuses sõiduki suurim mass (*Technical maximum mass*);
- 106) *töökorras sõiduki mass* (edaspidi *tühimass*) on koormata, kerega ja, muu kui sõiduauto korral, tootja poolt paigaldatud haakeseadmega (veduki korral) sõiduki või kabiiniga runga (haakeseadmega või haakeseadmeta) mass, kui valmistaja ei ole seda lõpuni ehitanud ja mis sisaldab: juhi (75 kg), kütuse (90% kütusepaagi mahust), tööriistade, varuratta (kui see on paigaldatud) ning 100% õlide, jahutusvedeliku ja kõigi teiste süsteemide vedelike, välja arvatud kasutatud vee, massi. Bussidel sisaldab tühimass meeskonna liikmete massi (75 kg igaüks), kui neile on ette nähtud istekoht sõidukis. Mopeedil, mootorrattal ning kolm- või nelirattal ei sisalda tühimass juhi massi (75 kg) (*Mass of the vehicle in running order*);
- 107) *tüübitunnustamine* on protseduur, millega otsustatakse esitatud dokumentide alusel, kas sõiduk, sõiduki osad või varustus vastavad Eestis kehtivatele nõuetele;
- 108) *UTQG* on USA rehvide kvaliteedi osakonna tähis (*Uniform Tyre Quality Grading*);
- 109) *vahetuskered* on konteiner või kere veose vedamiseks, mida on võimalik mootorsõidukil vahetada selleks valmistatud seadme abil;
- 110) *valgusallika moodul* on konkreetse seadme jaoks ettenähtud optiline osa, mis sisaldab ühte või enamat asendamatu valgusallikat ja mida saab seadme küljest eemaldada vaid tööriista abiga. Valgusallika moodul on projekteeritud nii, et ka tööriistu kasutades ei ole moodulit võimalik asendada ühegi tüübikinnituse saanud valgusallikaga (hõõg- või gaaslahenduslambiga);
- 111) *valgusdiiod* (edaspidi *LED*) on valgusallikas, kus nähtava kiirguse elemendiks on üks või enam injektsioon-luminesentsi/fluorentsentsi tekitavat tahket ainet;
- 112) *valgusreklaamseade* on sõiduki kerele kohtkindlalt paigaldatud, seestpoolt valgustatav seade, mida kasutatakse kaubandusliku või muu informatsiooni edastamiseks;

113) *vanasõiduk* on teaduse või tehnika arengut kajastav, ajaloolis-kultuurilise väärtusega, kollektsionääridele või muuseumidele huvi pakkuv sõiduk, mille valmistamisest on möödunud vähemalt 35 aastat ja mis on vanasõidukiks tunnustatud;

114) *varuaken* on väljapääs, mis võimaldab sõitjatel ohu korral lahkuda bussist (*Emergency window*);

115) *varutrepp* on ülemiselt korruselt algav trepp, mis viib alumise korruse varuukse juurde (*half-staircase*);

116) *varuuks* on uks, mis peab vastama teenindusuksele esitatavaid nõudeid, kuid on mõeldud kasutamiseks erandolukordades (*Emergency door*);

117) *VDS* on sõidukikood, mis on määratud VIN-koodi 4. kuni 9. (kaasa arvatud) kohaga. See sisaldab sõidukit kirjeldavaid andmeid, mille määrab valmistaja (*Vehicle descriptor section*);

118) *veduk* on mootorsõiduk haagiste veoks (*Towing vehicle*);

119) *veoakud* on elektrisõiduki veomootorit/mootoreid toitvad ja selleks vajaliku energiat salvestavate akude kogum (patarei) (*Traction battery*);

120) *veoauto* on veose veoks ettenähtud auto, mis kuulub N kategooriasse;

121) *veosilla* (*veosildade õhkvedrustus*) on vedrustussüsteem, mille puhul vähemalt 75% vedruefektist tekitatakse õhkvedrustusega (*Air suspension*);

122) *VIN-kood* (e tehasetähis) on 17 tähest ja numbrist koosnev tähistus, mille valmistaja on määranud konkreetse sõiduki tähistamiseks (*Vehicle identification number*). Tähistamise kord on määratud ISO 3779-1983(E)-ga. VIN-kood koosneb kolmest osast: *WMI*, *VDS* ja *VIS*;

123) *VIS* on sõiduki valmimisnumber. VIN-koodi konkreetse sõiduki valmistamise järjenumbrit tähistav osa on kaheksa viimast kohta (*Vehicle indicator section*);

124) *väikesaare sõiduk* on sõiduk, mis esitatakse püasustusega väikesaarel, Aegnal ja Naissaarel „Liiklusseaduse” § 73 lõike 12 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses kehtestatud nõuete kohasele väikesaarte tehnonõuetele vastavuse kontrolli;

125) *üksiksõiduki kinnitusega sõiduk* on sõiduk, mis on registreeritud „Liiklusseaduse” § 78 lõike 5 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses kehtestatud nõuete alusel;

126) *ümberasuja* on füüsiline isik, kes asub Eestisse elama väljastpoolt Euroopa Liidu liikmesriike ja kellele on antud tollisoodustust või kes asub Eestisse elama Euroopa Liidu liikmesriigist ja kes on vahetult enne ümberasumist elanud selles liikmesriigis vähemalt 12 kuud ning omanud kaasatoodud sõidukit vähemalt 6 kuud. Elamist selles liikmesriigis peab tõendama elamisloaga või muu elamist tõendava dokumendiga ja sõiduki omamist sõiduki registreerimistunnistusega;

127) *WMI* on VIN-koodi kolme esimese kohaga määratud valmistaja rahvusvahelise valmistajate nimistu järgi. Tähistus määratakse ISO 3780-ga kehtestatud korras ja registreeritakse Ameerika Autoinseneride Ühingus *SAE*;

128) *jagamatu veoson* veos, mida ei saa jagada kaheks või enamaks osaks, ilma et sellega kaasneks tarbetu kulu või veose kahjustamise oht.

[RT I, 24.07.2012, 1- jõust. 27.07.2012]

§ 4. Rakendussätted

Käesoleva määruse § 2 lõike 1 punktis 3 ning lisa 2 kehtestatud nõudeid enne 1. jaanuarit 1984. a valmistatud või esmregistreeritud sõidukile rakendatakse kuni 31. detsembrini 2013. a ning § 2 lõike 1 punktis 3 ning lisa 2 kehtestatud nõudeid 30-aastasele ja vanematele sõidukile rakendatakse alates 1. jaanuarist 2014. a.

§ 5. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2011. aasta 1. juulil.

Lisa 1 Nõuded alates 1. jaanuarist 1997. a liiklusregistrisse kantud või kantavale sõidukile, välja arvatud enne 1. jaanuari 1984. a valmistatud või esmakordselt kasutusele võetud sõidukid ning 30-aastased ja vanemad sõidukid
[RT I, 29.07.2015, 1- jõust. 01.11.2015]

Lisa 2 Nõuded enne 1. jaanuari 1997. a liiklusregistrisse kantud ning enne 1. jaanuari 1984. a valmistatud või esmakordselt kasutusele võetud ning 30-aastasele ja vanemale sõidukile
[RT I, 31.07.2015, 1- jõust. 03.08.2015]

Lisa 3 Nõuded alates 1. juulist 2011. a kuni 1. juulini 2012. a liiklusregistrisse kantud mopeedidele

Lisa 4 Nõuded vanasõidukile

Lisa 5 Sõidukite jaotus kategooriatesse ja klassidesse

Lisa 6 E-reeglite nimekiri
[RT I, 17.09.2014, 1- jõust. 20.09.2014]

Lisa 7 Direktiivide ja määruste nimekiri
[RT I, 17.09.2014, 1- jõust. 20.09.2014]